

Teater ja muusika.

Üjetendus „Aida“.

Eigilest soodla põenuselega oodatud „Aida“ lavas. Siin kõrvaldati neli päeva, 1. veebruaril, „Es-toonia“ teatris kõige parema eduga. Gentalaate Staalia helmeifri Verdi parem ooper on kahelma „Aida“. Tämessantspäärt on see lühimine, et Verdi selle ooperi tellimise peale kirutas. Kui Gusej kannat ontmis ja, tahtis Egiptuse khediki Ismaili paigale uue mereteet avamist muu heas ka ooperi-tendusiga pühkivedu, mis mängitas Egiptuse priinssi ja oltas kirjutatud Egiptuse ainel. Et Verdi juba sellal ajal ilmankuulsa hellicooleks saanub olt, siis põõsas khe-dio oma ettevankaga tema poolt, mis ka maa-töötati. Tema kirutas 1870. a. üle aasta lootsust „Aida“ mänts, mis 1871. astast Ratros eesmest korda suure eduga ette kanti. „Aida“ muusika on haruldalt algupärasine, mõttelikas ja märkimäss. Õrkestreeritud on meisterlikult. Ilesti siin on Verdi eesmärgi korda hakatud orkestrit tseelisvõtt dramatilise siisu illustrisse. Rütmikas toruviima, kuid mitte, nagu kooremates ooperites, kaasmängurütlis. „Aida“ närimata närsusse ja läbus peitub ta ilmetlikas ja ättens muusikas, mille esirooliline lõhn ühendudes osavalt leitud laululise mõjutuse, mõesteteklikku ja sõrvatute erinevadega kuulaja poole ligi sarnas mõju jätkub. „Aida“ lausustamise kohta Tellimus rõõtus siis ka üleska, et see mette muusikaelus sildmus ots. Mina oleks seba ooperi mitukümmed korda näinud: Peterburgi Sto-oli ooperis, Maria-teatris, Muusikaliies draamas ja Vene teatris. „Aida“ etendust tulustab üldinimetatud teatri läbiräästamisega mõrreks mõõd. Minetatud ooperi-teatris loetakse Euroopas kõige paremateks, Itaalias teatris Milanoos, Roomas ja Neapelis välja arvatakse. Radameeli ojas külaliseni ellines hoon Carl Lönn hea eduga, et häält selles ojas temal vähem mõõtust on enuust teiselt osatätilisteid mõista tösta, nagu see temale Garments korda läks. „Aida“ oja laulomed hõlitasid dramaatised sopranid, kuid mees-ösopranid piuduse pibl pr. Giner, kellel dramatiline sopran, ümberili oja täitma ja läbiräästamisega sopran pr. Olaf-Wilhelm laulufs „Aida“ ots. Sellest lähepäenema täitis pr. Olaf-Wilhelm oma ülesanded mitte ainult rohkalselt, vaid ka lavalikult väga

enumblike, kus tema koori ja orkestri üle mait- fes Wintimes raamutes, duets Radameeli, hinnas ta oma luu bel-cantoga. Minult Rilli kahel laulub romantis õelas püsijalohulikun tempo koljane olnud ja kõrge ho lõpuks loundakse fermatooga pianissimo. Kõige rohkem leihuks oli pr. H. Einri, feba mõiks enne ohmetonileks nimetada, kui soprani kontralto ebas ka mäso-voorani oso laulma peab. „Aida“ alustub norm ellinem korda täielikult dro-matilisele siule. Kogu teatril teleonustab õlemine ühtlasi ja suur loon. Näm, nagu oeks Verdi siin korraga leidnud pübris kindla laigatuule, millel ta mõis hõlemat looma hõtata. See teos sai põördepunkti, millega lõpeb mana. Teatral ooper ja algab uus Staala „muusikaline drama“.

„Aida“ muusika on haruläbiel mõrste, hinnas laulus temperamentide ühendatud suure kõlarusega, nõnda et see osa ha mulje läittis. Polemuslik press. Oli hra Santer, ilest ka suurtes teatrites seda oja riil hea laulude lättie et anta. Siinestall täitis hro Wilton Monastri oja Griffith rõõmu mõis tundu-ler. U. Rappi sõura ja elunu orkestri luhotamine läike, kus näha on, et tema palju töötoonud on Rii-ku. Teatris hõbedat ja S. Pitchan tant. Juba lavastamisega, mis, peanagu kõigis teatrites mõisa lastakse. Täisid oltu hra. Mihkrami märgi ja mõeldi ja mõeldiind dekoratiivid. Samuti läheti, kui mõõdustatud otsi sihites hostiümb. Teater olt üle- täidetud. Mitte ükski muusikatarmastaja ei peaks seda ooperit vastutama jätma.

Puh. 3. 2. 23. Theodor Lemba.

„Estonia“ teater.

Täna, laupäeval, teilt kordi Verdi ooper „Aida“. Küllaliseks Radameeli ojas hra Karl Lönn. Tema dije algus punkt hell 7 õpial. Pühapäeval, kell pool 3 p. L. „Blond Ingel“; teatri läbiräästamisega mõrreks mõõd. Minetatud ooperi-teatris loetakse Euroopas kõige paremateks, Itaalias teatris Milanoos, Roomas ja Neapelis välja arvatakse. Radameeli ojas külaliseni ellines hoon Carl Lönn hea eduga, et häält selles ojas temal vähem mõõtust on enuust teiselt osatätilisteid mõista tösta, nagu see temale Garments korda läks. „Aida“ oja laulomed hõlitasid dramaatised sopranid, kuid mees-ösopranid piuduse pibl pr. Giner, kellel dramatiline sopran, ümberili oja täitma ja läbiräästamisega sopran pr. Olaf-Wilhelm laulufs „Aida“ ots. Sellest lähepäenema täitis pr. Olaf-Wilhelm oma ülesanded mitte ainult rohkalselt, vaid ka lavalikult väga

enumblike, kus tema koori ja orkestri üle mait-fes Wintimes raamutes, duets Radameeli, hinnas ta oma luu bel-cantoga. Minult Rilli kahel laulub romantis õelas püsijalohulikun tempo koljane olnud ja kõrge ho lõpuks loundakse fermatooga pianissimo. Kõige rohkem leihuks oli pr. H. Einri, feba mõiks enne ohmetonileks nimetada, kui soprani kontralto ebas ka mäso-voorani oso laulma peab. „Aida“ alustub norm ellinem korda täielikult dro-matilisele siule. Kogu teatril teleonustab õlemine ühtlasi ja suur loon. Näm, nagu oeks Verdi siin korraga leidnud pübris kindla laigatuule, millel ta mõis hõlemat looma hõtata. See teos sai põördepunkti, millega lõpeb mana. Teatral ooper ja algab uus Staala „muusikaline drama“.

„Aida“ muusika on haruläbiel mõrste, hinnas laulus temperamentide ühendatud suure kõlarusega, mis Verdi olt loonud mõremolt. Leihukselt on see ooper otsa klassiline meistrirõ. Kokkuhõlitas mõne ooperitega mõrrebes uus ja huumor: orkester, mille oja ilin, mõreches Verdi mõremote teostega, püsju rõõtsam ja moskutusrikam, pärab otsa pimes. Tavalal onu mõrvide rükkuse.

„Aida“ lausustus, mille kordamineku hinnamine arvustajate hõolest jäigu, on juuren ja kultuurini kui ükski teine, mis „Estonias“ tervitati nõtstud. Õrkestreeritud ja erakostlinud selles ulatuses ja rohakes, nagu siin torumilaad, kõrnamata teatri eelnevad tuntavalt ja on sellip meie oludes mõelde-ndud aitum õige erakortrollistel jupumistel. Kuid ka laul esinevate kunstiliste jõudude jaoks on ta juu-rem jõuproom. Kui ükski pentint „Estonias“ ette-kanub ooper.

„Aida“ off Verdi esinemere teos, milleks juur Staa-lio hellicooleks oma sõrvamuinde ja juure tehnilise oshuse täiel mõõrel mõõasma pani, see ots ka esinemine hõimed ja osustust samm lõpu esmärgi — muusika.

Loodumata harilikkudest ooperivormistelt, läbbes truuks mõnake traditsioonile, mis jaotus ooperi orario, täitib, duettides jne., oskab Verdi siin omelt mõrratu meisterlikusse anda reile monadele mõrridele uue mõõde ja uue valgustuse, oskab neli kujutada nii,

Puh. 3. 2. 23.

„Aida“.

Theodor Lemba.